

Parochie 1
 In de pen 6
 Klapstoel 8
 Kunst en cultuur 9
 Kerk 10
 Samenleving 11
 Dossier 12
 Varia 14
 Op·tocht 16
 Mensen 17
 Bisdom 18
 Podium 20

Colofon

KERK & leven
 Halewijnlaan 92
 2050 Antwerpen
 www.kerkenleven.be
 KERK & leven is een uitgave van
 Studiecencentrum Kerk en Media vzw

**VERANTWOORDELIJKE
 UITGEVER**
 Filip Debruyne
 De parochie is verantwoordelijk
 voor de eigen teksten

REDACTIE
 Algemene redactie
 tel. 03 210 08 40
 fax 03 210 08 49
 redactie.kerkenleven@kerknet.be
 Hoofdredacteur
 Bert Claerhout
 Eindredacteur
 Peter Gordts
 Redacteurs
 Erik De Smet, Nicole Lehoucq,
 Ilse Van Halst, Jozefien Van Huffel
 Lieve Wouters
 Redactiesecretariaat & Optocht
 Martine Croonen
 secretariaat.kl@kerknet.be
 Diocesane redactie Antwerpen
 Susan Van Lommel
 Filip Ceulemans
 Schoenmarkt 2
 2000 Antwerpen
 tel. 03 202 84 30
 fax 03 202 84 31
 redactie.bisdom.antwerpen@kerknet.be

Diocesane redactie Brugge
 Liselotte Anckaert
 Diocesaan Centrum Groenhove
 Bosdreef 5
 8820 Torhout
 tel. 050 74 56 38
 liselotte.ancaert@kerknet.be
Diocesane redactie Gent
 Eveline Coppin
 Bisdimplein 1
 9000 Gent
 tel. 09 225 16 26
 fax 09 223 39 59
 eveline.coppin@kerknet.be
Diocesane redactie Hasselt
 Jan Colla
 Vrijwilligersplein 14
 3500 Hasselt
 tel. 011 28 84 40
 jan.colla@kerknet.be
Diocesane redactie Mechelen-Brussel
 Hans Medart
 Varkensstraat 6
 2800 Mechelen
 tel. 015 29 84 17
 hans.medart@kerknet.be

VORMGEVING
 Grafisch ontwerp
 Catapult, Antwerpen
 Lay-out & Zetwerk
 Patrick Claessens

PUBLICITEIT
 Trevi Plus
 Leopold II laan 53
 1080 Brussel
 tel. 02 428 21 03
 fax 02 428 37 55
 katrien.lannoo@trevipus.be
 www.trevipus.be

DIENST PAROCHEBLADEN
 tel. 03 210 08 30 - fax 03 210 08 36

ABONNEMENTEN
 Abonnementen en adreswijzigingen
 uitsluitend via de parochie

DRUKKERIJ
 NV Halewijn

© copyright
 Alle teksten, foto's en beeldmateriaal uit KERK & leven zijn auteursrechtelijk beschermd. Zonder toestemming van de uitgever mogen ze op geen enkele wijze worden verspreid. De uitgever is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de advertenties. Lezersbrieven moeten naam en adres vermelden. De redactie behoudt zich het recht teksten in te korten of te weigeren.

COLUMN

Bert CLAERHOUT

Crisis creëert
 almaar meer
 verdoken armoede

De kloof tussen arm en rijk in ons land werd de afgelopen twintig jaar almaar breder. Tussen 1990 en 2009 slonk het aandeel van de dertig procent armsten in het netto belastbare inkomen van 11,2 naar 8,3 procent. Dat van de tien procent rijksten steeg van 27,3 naar 31,9 procent. Dat houdt in dat de tien procent rijksten bijna een derde van de Belgische loonmassa binnenhalen. De cijfers komen uit het Jaarboek 2012. Armoede en sociale uitsluiting dat de faculteit politieke en sociale wetenschappen van de Universiteit Antwerpen en het Centrum OASeS onlangs publiceerden.

Het jaarboek bevat heel wat opzienbarende cijfers die erop wijzen dat, ondanks de glitter en de glamour in onze winkelstraten en uitgaansbuurten, almaar meer mensen de eindjes moeilijk aan elkaar kunnen knopen. In 2011 bedroeg het armoederisico in ons land 15,3 procent – in Vlaanderen was dat 9,8 procent. Dat betekent dat bijna een op de zeven Belgen moet rondkomen met een inkomen dat lager is dan de armoededrempel van 1.000 euro voor een alleenstaande en/of 2.101 euro voor een echtpaar met twee kinderen. Bijzonder kwetsbaar zijn de eenoudergezinnen. Bijna veertig procent van hen kampt met financiële moeilijkheden.

Achter de vele statistieken schuilt een groeiende groep van 'nieuwe armen' die door de economische crisis schipbreuk leden. Sinds 2007 stijgt het aantal faillissementen ononderbroken. Tussen het eerste en het derde trimester van dit jaar telde Vlaanderen 3.854 faillissementen, dat is meer dan in heel 2007. Het is dan ook niet toevallig dat het aantal werkzoekenden tussen 2008 en 2011 met 19,3 procent toenam. In diezelfde periode steeg het armoederisico bij werklozen van 20 naar 23 procent. Maar ook de actieve bevolking blijft niet langer buiten schot. Ruim een kwart van de Belgen zegt in de problemen te komen als ze voor een grote uitgave staan. Andere alarmerende cijfers betreffen de jongerenwerkloosheid, vooral in de

steden. In Gent liep die vorig jaar op tot 20 procent, in Antwerpen tot 25 procent en in sommige Brusselse wijken zelfs tot 40 procent – het gemiddelde in Vlaanderen is 14,2 procent. Onderzoekers spreken terecht van tikkende tijdbommen. Wie werkloos is en dagelijks wordt geconfronteerd met de luxe van de welgestelde klasse, verliest snel de hoop op een betere toekomst en riskeert in de illegaliteit te belanden.

Het is overduidelijk dat niemand baat heeft bij die toenemende sociale ongelijkheid. Wie arm is, neemt minder deel aan sociale en culturele activiteiten en raakt sneller geïsoleerd. Bij sommigen veroorzaakt armoede schaamte en/of allerlei psychische en gezondheidsproblemen. Anderen trachten de schijn op te houden, waardoor hun schuldenberg vaak nog groter wordt. Weer anderen besparen op medische zorg en onderwijs.

Dat alles staat haaks op het samenlevingsmodel dat we voor ogen hebben. Door de huidige besparingspolitiek ziet het er bovendien niet naar uit dat er snel betere tijden komen. Dat belet evenwel niet dat er meer werk moet worden gemaakt van een sociale economie en van een aanpassing van sommige uitkeringen. De auteurs van het Jaarboek 2012. Armoede en sociale uitsluiting vragen ook de plaatselijke besturen om met meer aandrag de strijd tegen armoede aan te gaan. Tot slot pleiten ze voor meer steun voor de vele kleine initiatieven die her en der ontstaan om mensen in nood te helpen – initiatieven die vaak door vrijwilligers worden gedragen.

De kersttijd herinnert er ons, christenen, aan dat herders een arme zwangere vrouw gastvrijheid hebben gegeven in hun stal. De goede tijding van het kerstverhaal is dat er altijd plaats zal zijn voor allen aan wie God zijn hart heeft verpand, en dat zijn allereerst de armen en noodlijdenden. Laten we dit als een oproep zien om alvast iets te doen aan de verdoken armoede in onze eigen buurt.

LEZERSBRIEVEN

Reageren op artikelen in deze krant? U kan schrijven of mailen (met vermelding van uw naam en adres) naar: KERK & leven, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen of lezersbrieven@kerknet.be

Tweesporenbeleid

KERK & leven, 14 NOVEMBER 2012

Even een reactie op de column *Hoe kunnen mensen God leren kennen?* van Bert Claerhout. De Nieuwe Evangelisatie moet volgens mij een tweesporenbeleid volgen. Allereerst moet de zoekende gelovige met hart en ziel worden aangestoken door de blijde boodschap met passie te ontvangen.

Ik blijf benadrukken dat dit primordiaal kan gebeuren in de heilige eucharistie. De werkelijke aanwezigheid van Jezus in de heilige mis is essentieel, om de boodschap van hoop en liefde te kunnen ontvangen. Ook zouden vele zoekende gelovigen, naast de heilige Schrift, de documenten en boeken van paus Benedictus XVI moeten lezen en trachten op te nemen. Die zijn werkelijk een schatkamer van geluk.

Vervolgens is ook de traditie een bron van ware vreugde. Dit uit zich in een hoogstaande en correcte heilige mis. De geloofsleer van de Kerk is daarbij onontbeerlijk. Mogen wij ook de vele heiligen die de Kerk heeft voortgebracht even onder de loep nemen? Dikwijls werkt hun heiligheid ook inspirerend op ons, gewone gelovigen.

Ik denk hier aan Theresia van Lisieux, de heilige pastoor van Ars, maar ook onze eigen pater Damiaan. Als mensen in contact kunnen komen met mensen die in vuur en vlam staan voor onze Heiland Jezus Christus, dan kunnen zijn stem en boodschap alleen maar harder klinken.

Luc VERREYCKEN, Aarschot

Tederheid

KERK & leven, 28 NOVEMBER 2012

In uw column *Over milde zusters en zure columns* verwijst u naar het boek *In Godsnaam. Terug naar het slotklooster* van Annemie Struyf. De week daarvoor las ik in KERK & leven ook al een recensie over dat boek. De laatste twee zinnen van het commentaar luiden toen: „Voor die liefde willen wij leven en sterven. Ons leven valt en staat met drie letters: GOD.”

Die uitdrukking doet me denken aan het boek van de Franse auteur Olivier Le Gendre, *Biecht van een kardinaal*. In de originele uitgave (op bladzijde 312) zegt de kardinaal, op bezoek bij Poo, een stervende boeddhist en hiv-patiënt in het Verre Oosten, die noch de taal van de kardinaal spreekt noch weet wie hij is, het volgende: „Je lui apporte cette tendresse de Dieu.” In het Nederlands werd „la tendresse de Dieu” vertaald als „de liefde van God”. Wie de taalvirtuositeit van Le Gendre kent, zou „la tendresse” moeten hebben vertaald als „de tederheid”.

Liefde denk ik te moeten benoemen als een wederkerig werkwoord. God vraagt in zijn tederheid voor de mensen evenwel niets terug. Jezus bewees dat tijdens zijn leven.

Johan DEWAELE, Wetteren

Echtgescheidenen

KERK & leven, 28 NOVEMBER 2012

Lezer Noël Maes stelt dat de Kerk zich ongelooftwaardig maakt als ze zegt dat uit de echt gescheiden

mensen die hertrouwd zijn, de communicatie niet mogen ontvangen. Volgens mij kan de Kerk enkel geloofwaardig zijn en respect verdienen als ze trouw is aan haar wortels en als ze met zichzelf consequent is.

Welnu, het deugt niet als men zich intiem met Christus wil verenigen in de communicatie en tegelijkertijd zijn broek veegt aan de onoverbreikbaarheid van het huwelijk – wat in het evangelie nochtans duidelijk wordt vooropgesteld. Paulus schrijft in de Eerste Brief aan de Korintiërs in niet mis te verstane bewoordingen: „Wie dan op onwaardige wijze het brood eet of uit de beker van de Heer drinkt, bezondigt zich aan het lichaam en het bloed van de Heer” (11, 27).

Overigens moeten we wel degelijk een onderscheid maken tussen echtgescheidenen die wel of niet zijn hertrouwd. Men kan namelijk gescheiden zijn door omstandigheden, zonder dat men zelf ernstige schuld treft. En wat de priesters betreft, van hen kan moeilijk worden verwacht dat ze instantdetective kunnen spelen tijdens het uitreiken van de communicatie. Het bovenstaande is dus allereerst belangrijk voor wie te communicatie wil gaan.

Als de Kerk geloofwaardig wil zijn, moet ze zich niet schikken naar de kreten van de dag, maar daarentegen in vertrouwen uitzoeken wat Christus wil. Dat is uitgerekend een van haar opdrachten. Enkel zo kan ze de tijd trotseren en groeien.

Gilbert KNUYT, Bilzen

Doordouwers

KERK & leven, 28 NOVEMBER 2012

Graag een reactie op het interview met psychoanalyticus Paul Verhaeghe dat verscheen onder de titel *Mensen zijn stilaan klaar voor verandering van onderuit*.

Een pijnlijke vaststelling in al die boeken vol psychologisch denkwerk op de huidige maatschappelijke problematiek, is dat men hiermee de mens nog meer isoleert. Het gaat zoals bij de moderne geneeskunde: men pakt de symptomen aan de oppervlakte aan, maar wat gebeurt er in de kern?

Waarom een zoveelste boek over dingen die we al weten: eenzaamheid, geweld en psychologische kwetsbaarheid? Datgene wat daarin wordt belicht, is een herhaling van de vele (r)evoluties die de wereld heeft moeten ondergaan... Wie zich daarover buigt, valt het op dat niets is veranderd om ons op weg te zetten naar innerlijke rust en standvastigheid.

Wat die vele verschuivingen in een mensenbestaan wel hebben verduidelijkt – voor wie het ziet – is dat mensen door hun kwetsbare positie gedwongen doordouwers zijn geworden. Wanneer daarover eens een boekje?

Veerle LORIAUX, via e-mail

